

شیوه های سیاست گذاری و عوامل موثر در سیاست گذاری آموزش و پرورش

آموزش و پرورش از مهم ترین نهاد های اجتماعی است و ارتقای آن مهم ترین وظیفه آموزش و پرورش است. نظام های آموزشی به آهستگی تغییر می کنند و نیازمند یک فرایند پیچیده ی برنامه ریزی و به کارگیری و اجرای برنامه ها هستند. اتخاذ هر نوع سیاست آموزشی تا حد زیادی نه تنها به محیط سیاسی و اجتماعی بلکه حتی به افراد که می توانند نقش مهمی در یک موقعیت خاص داشته باشند، بستگی دارد. یکی از موضوعات مهم در سیاست های آموزشی توجه به معلم می باشد. مهم ترین چالش سیاست گذاری در آموزش و پرورش در هزاره سوم، تبدیل نظام آموزشی فعلی به نظام آموزش و پرورش کارا و اثر بخش است.

یکی از شیوه های سیاستگذاری در آموزش و پرورش طبقه بندی آن ها به نظام مند، تدریجی، موقتی و وارداتی است. چالش های پیش روی نظام های آموزشی در حال حاضر نیازمند دانش جدید درباره اولویت های سیاسی و دخالت های موثر برای تغییرات مورد انتظار است. گزینه های سیاستی برای ایجاد انعطاف لازم و منطبق شدن با شرایط از چند طریق اتخاذ می گردد. این گزینه ها را با اهداف تحلیلی می توان به شیوه های گوناگون طبقه بندی نمود: نظام مند، تدریجی، موقتی، وارداتی

شیوه ی نظام مند :

با سه عملیات مشخص شروع می شود: تولید داده ها، تدوین و اولویت بندی گزینه ها و پالایش گزینه هاداده ها را معمولا از دو منبع استخراج می کنند: تحلیل بخش و اطلاعات تخصصی موجود. در این روش گزینه ها از طریق جریان نسبتا پیچیده ی قیاسی - استنباطی شکل می گیرد. الزاما این روش بهترین و مرجع ترین شیوه برای شکل گیری گزینه های سیاستی نیست، زیرا این شیوه در شرایط خاص می تواند غیر عملی و نادرست باشد.

شیوه ی تدریجی:

هنگامی که وجود یک مشکل و مساله در قسمتی از نظام آموزشی تشخیص داده شد، غالبا یک راه یک راه حل به نظام تحمیل شده و از دیگر موارد غافل می گردد. این پدیده زمانی اتفاق می افتد که مشکل به مجامع عمومی کشیده شده و مورد بحث عموم قرار می گیرد. نظام آموزشی برای حفظ مشروعیت خود می شود اقداماتی را در این زمینه انجام دهد اگر در این شکل مربوط جز و قسمت خاصی از نظام آموزشی باشد، مساله تحلیل کننده این است که چگونه سیاستی را اتخاذ کند که در واکنش نسبت به مشکل پدید آمده با کل نظام آموزشی نیز هماهنگ باشد این رویکرد را گاهی پاک کردن مسئله می نامند.

شیوه ی موقتی:

گاهی حوادث سیاسی مهم یا برگزیدگان سیاسی جدید و با تغییرات یا تعدیلاتی در نظام آموزشی، مسائل و مشکلاتی را برای نظام آموزشی به وجود می‌آورند. در چنین مواقعی شکل‌گیری سیاست، بر پایه‌ی منطقی درونی نظام آموزشی صورت نمی‌پذیرد.

شیوه‌ی وارداتی:

در سراسر جهان از سبک‌ها، شیوه‌ها و ابداعات بسیاری در نظام آموزشی استفاده می‌گردد. مشوقان اصلی، متخصصان و کارشناسان خارجی هستند که به عنوان مشاور در سازمان‌ها یا آژانس‌های بین‌المللی فعالیت می‌کنند. یک سیاست مشخص که در گوشه‌ای از دنیا موفق بوده است، در گوشه‌ی دیگری در صورتی موفق خواهد بود که بتواند با نیازهای گروه‌هایی خاص در جامعه هماهنگ باشد. آنچه در بعد جهانی در آموزش اتفاق می‌افتد به خوبی به عنوان یک فرایند یادگیری دو سویه و دو طرفه تعریف نشده است. اسکواریلی به موضوع (موقعیت و متن) می‌پردازد. از دیدگاه سیاست‌های آموزشی فراگیر هر دو عنصر، محیط و طبیعت افراد، عوامل تعیین‌کننده‌ی مهمی در بروز بیماری هستند. اتخاذ هر نوع سیاست آموزشی تا حد زیادی نه تنها به محیط سیاسی و اجتماعی در لحظه‌ای فرضی بلکه حتی به افراد که می‌توانند نقش مهمی در یک موقعیت خاص داشته باشند بستگی دارد.

مراحل سیاستگذاری:

تحلیل گریندل، شکل‌گیری اصلاحات در کشورهای آمریکایی لاتین را دنبال می‌کند. که با مرحله تعیین موضوع، پیشرفت از طریق طراحی، تطابق و مراحل به کارگیری سیاست و در نهایت رسیدن به مرحله خوداتکایی و تبات همراه است.

گروه‌های شریک در سیاستگذاری:

بعضی از این ذی‌نفعان و دست‌اندرکاران ممکن است افراد و شخصیت‌ها باشند و بعضی دیگر نیز سازمان‌ها هستند. در میان این رهبران سیاسی و گروه‌ها، مدیران اجرایی، شهرداری‌ها، دادگاه‌ها و گروه‌های غلاقه‌مند همچون اتحادیه معلمان، والدین، رسانه‌ها و امثال آن‌ها نیز حضور دارند.

نتیجه‌گیری:

در روش نظام‌مند با سه عملیات تولید داده‌ها، تدوین و اولویت‌بندی گزینه‌ها و پالایش گزینه‌ها شروع می‌شود.

در شیوه تدریجی از رویکرد پاک کردن مسئله استفاده می‌شود. شیوه موقتی زمانی که مشکل و مسائلی برای نظام آموزشی به وجود می‌آید، است.

شیوه وارداتی در سراسر جهان از سبک‌ها، شیوه‌ها و ابداعات بسیاری در نظام آموزشی استفاده می‌گردد.

گروه های شریک در سیاست گذاری می توانند بعضی ذینفعان و دست اندر کاران و یا سازمان ها باشند .
از عوامل موثر بر سیاست گذاری نظام آموزشی می توان به عوامل اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی ، فرهنگی
وروانشناختی اشاره کرد .